

Příloha č. 1: Projekt diplomové práce

Univerzita Karlova
Fakulta humanitních studií

Program řízení a supervize v sociálních a zdravotnických organizacích

Bc. Mária Meňhert
Osobní číslo: 63987578
Imatrikulační ročník: 2020

**Sociální a psychologické poradenství poskytované lidem užívajícím návykové
látky a pobývajícím ve věznicích prostřednictvím videohovorů**

Projekt diplomové práce

Vedoucí práce: Mgr. Dana Hradcová, Ph.D.

Praha 2023

Obsah:

1. Formulace problému	2
2. Diskuze problému	3
3. Cíl výzkumu	4
4. Výzkumné otázky	4
5. Struktura práce	5
6. Teoretická východiska	5
7. Přehled zdrojů pro diplomovou práci	6
8. Metodologie	7
9. Časový harmonogram	7
10. Limity a etické aspekty výzkumu	8
11. Závěr	9
Použitá literatura	10

1. Formulace problému

Výběr tématu diplomové práce jsem zvolila na základě mého aktuálního pracovního uplatnění v sociální službě nestátní neziskové organizace pracující s cílovou skupinou vězňů potýkajících se se závislostí. Do této organizace jsem nastoupila v období zavedení mimořádných vládních opatření z důvodu šíření koronaviru v ČR. To mělo za následek zákaz vstupu pracovníků organizace do věznic. Pracovníci proto hledali jiné způsoby, jak zůstat se svými klienty v kontaktu. Jako jedno z možných řešení se ukázalo zavedení konzultací prostřednictvím videohovorů.

Dvořáková (2007) se ve své diplomové práci věnuje mapování potřeb osob po propuštění z vězení. Potvrzuje, že tito lidé se často potýkají s nedostatkem financí, bez přístřeší a bez práce, bez sociálních kontaktů a psychické podpory. To je častým důvodem k návratu k trestné činnosti a zpátky do vězení.

Návaznost péče ve vězení a následně po propuštění osoby z výkonu trestu je zásadní (Zajíčková, 2019). V případě, že je zde možnost navázat klienta na službu ještě ve výkonu trestu, a následně pokračovat v práci na zlepšení jeho situace a zamezení návratu k trestné činnosti, je pro nestátní neziskové organizace hlavním cílem. Proto je i v čase zákazu vstupu do věznic důležité udržet kontakt s klienty ve vězení.

Důležitým faktorem proto je, aby člověk po výstupu z vězení věděl, kam jde, měl zajištěné bydlení a podporu. Odbornice z oblasti postpenitenciární péče upozorňuje, že: „Pokud propuštěného člověka po odpykání si trestu odnětí svobody nikdo na svobodě nečeká, jeho další existence na svobodě přináší velká rizika, která mohou být nad jeho síly je zvládnout“ (Dundrová, 2012, s. 15). Toto „čekání“ může zabezpečit i sociální služba nestátní neziskové organizace, poskytující podporu osobám po výkonu trestu. Možnost, že člověk propuštěný z výkonu trestu takovou službu využije, se zvyšuje ve chvíli, kdy zná pracovníky tohoto centra a jejich přístup, případně je s nimi na spolupráci předem domluven.

Zkušenost z období pandemie naznačuje, že je možno navázat kontakt s klientem ve věznici i na dálku prostřednictvím video hovorů. Důležitou otázkou pro další rozvoj sociální práce je, bude-li podpora klientů a spolupráce prostřednictvím video hovorů přínosná i v čase trvale povolených vstupů do věznic. Tato forma práce může být přínosná i pro běžný výkon sociální práce, například v případě velké vzdálenosti mezi zázemím služby a věznicí, ve které se potenciální klienti služby nacházejí. Předpokládám proto, že poradenství prostřednictvím video hovorů by mohlo být jedním z nových nástrojů pro sociální, psychologické a adiktologické služby, které organizace poskytuje.

2. Diskuze problému

Využití moderních technologií je v prostředí českých věznic novinkou. Přitom poskytuje jedinečnou možnost rychlého a efektivního spojení jak sociálních pracovníků, tak například i rodinných příslušníků s odsouzenými. Výhodou je možnost spojení i ve vzdálených věznicích.

Jak ukazují odborné studie ze zahraničí, téma digitalizace věznic a umožnění přístupu odsouzeným osobám k moderním technologiím bylo ve světě tématem i před první vlnou pandemie Covid-19. Toreld ve svém článku (2018) přibližuje situaci v Norsku, kde se v roce 2020 plánovalo otevření dvou nových, digitalizovaných věznic. Zde měli mít odsouzené osoby přístup k moderním technologiím, včetně možností video hovorů s rodinou, a to hlavně v případě cizinců, kteří by jinak jistě přišli o možnost vidat se pravidelně se svojí rodinou, případně dětmi. Možnost pravidelných kontaktů s rodinou pozitivně ovlivňuje rehabilitaci a reintegraci, také pomáhá vězněným osobám udržet pocit „normálnosti“ a napomáhá snížit míru napětí mezi těmito osobami.

I další krajiny v čase pandemie zavedly možnost videohovorů s vězni. V Srbsku se situace ze začátku pandemie podobala vývoji v České republice. I zde zavedla vláda striktní opatření – uzavření škol, zákaz vycházení, omezení cestování a osobních sociálních kontaktů mezi lidmi. Znamenalo to i zákaz návštěv ve věznicích. To sice vedlo ke snížení nákazy mezi personálem věznice a vězni, ale zároveň to znamenalo zrušení návštěv s rodinou. Jako kompenzaci zavedla zdejší vláda možnost komunikace vězňů s jejich blízkými prostřednictvím videohovorů (Kolaković-Bojović, 2021).

Videohovory s rodinou zkoumá v českém prostředí například Klabouch (2021). Z jeho výzkumu vyplývá, že většina respondentů možnost videohovorů s rodinou v čase pandemie Covid-19 využívá a myslí si, že tato možnost by měla zůstat pro odsouzené otevřená i v čase obnovených návštěv ve věznici. Dále se ukazuje, že až 77% respondentů nepovažuje tuto možnost za stejně přínosnou, jako možnost osobní návštěvy. „I přes snahu kompenzovat zrušení návštěv prostřednictvím platformy Skype, odsouzení velmi silně pociťují nemožnost setkat se se svými blízkými. Někteří respondenti zmiňovali skutečnost, že nemohou obejmout své děti či partnerku,“ (Klabouch, 2021, s. 60).

Možnost spojení odsouzených osob pomocí videohovorů se sociální službou je u nás novinkou. V České republice v tuto chvíli výzkumy zaměřující se přímo na tuto problematiku nejsou dostupné. Informace pro naši práci budeme proto čerpat v zahraničí. I zde panuje přesvědčení, že videohovory jsou vhodným nástrojem pro práci s vězněnými

osobami a vedou k zlepšení jejich duševního zdraví: „Během pandemie poskytuje telefonní terapie vězňům lepší přístup k duševnímu zdraví a dalším sociálním službám, kde není k dispozici osobní konzultace. Tohoto zlepšení přístupu je dosaženo napříč kontinuitou péče o duševní zdraví, která sehrála zásadní roli při zvyšování standardu péče o vězně. Profesionální tele-poradenství využívalo intervencí založených na technologiích a vedlo ke zlepšení přístupu a snížení nákladů při poskytování služeb duševní a zdravotní péče v nápravných zařízeních,“ (Mutavi, 2021, s. 1).

V závislosti na cíli práce je v rámci teoretické části potřeba zaměřit se na zkušenosti s video konzultacemi nejen v oblasti závislostí a vězeňství. Užitečné informace přinášejí i výzkumy zaměřené na online terapie. Účinností online terapie se již v roce 2012 věnoval Vybíral: „Většina odborníků dnes již nezpochybňuje, že pro řadu psychosociálních obtíží i psychických onemocnění může být účinná rovněž online psychoterapie.“ (2012, s. 545)

3. Cíl výzkumu

Navázání profesionálního vztahu s klientem do doby pandemie Covid-19 umožňovaly pouze osobní konzultace. Cílem této práce je popsat specifika poradenské práce prostřednictvím videohovorů, včetně přínosů a omezení této formy pro služby, které tuto formu práce nabízí a také přínosy a omezení, které tato forma práce znamená pro klienty samotné.

Poradenství formou videohovorů budu zkoumat v čase jeho aktivního využívání, abych posoudila přínos pro klienty i profesionály ve specifickém prostředí věznic, poté a vyhodnotím vhodnost zavedení videohovorů jako běžného nástroje práce s klienty ve vězení.

4. Výzkumné otázky

Hlavní výzkumná otázka: Jsou video konzultace vhodnou formou pro poskytování sociálního a psychologického poradenství pro osoby ve vězení se závislostní anamnézou?

Dílejší otázky výzkumu:

1. Jak se daří pracovníkům sociálních služeb navázat kvalitní vztah s klientem v případě osobních konzultací a prostřednictvím video konzultací?
2. Jak tato forma práce ovlivňuje cíle a výsledky práce s klienty?
3. Jak tuto formu práce přijímají klienti – dostupnost, podpora, zvládnání, přínosy a omezení?
4. Jaké faktory ovlivňují práci s klientem prostřednictvím video hovorů – příprava, průběh, výsledky?

5. Jaké výhody a nevýhody představuje poskytování poradenství prostřednictvím video hovorů pro sociální službu?

5. Struktura práce

Jednotlivé kapitoly práce budou zaměřeny na následující témata:

1. Lidé užívající návykové látky ve vězení
2. Adiktologické služby ve vězení
3. Moderní komunikační technologie ve věznicích – ve světě a v ČR
4. Obraz práce nestátní neziskové organizace ve vězení a po propuštění klienta z VTOS – příklad konkrétní organizace
5. Cíle, náplň a prostředky k dosahování stanovených cílů při práci s klienty ve vězení při osobních konzultacích a při konzultacích prostřednictvím video hovorů
6. Přínosy a omezení poradenské práce prostřednictvím video hovorů pro pracovníky a klienty služby
7. Praktické (finanční, metodologické a další) dopady zavedení video hovorů do běžné praxe sociální služby v organizaci

6. Teoretická východiska

K výzkumu ve své práci budu přistupovat s respektem a s individuálním přístupem vůči informantům. Je nutné nezapomínat na kontext, ve kterém video konzultace probíhají. Od informantů bude vyžadována reflexe jejich zkušeností, vědomostí a pocitů spojených s video konzultacemi. Je tedy potřeba analyzovat zážitek z video konzultací jako celek. Výsledkem mé práce, jak doufám, bude nástroj vedoucí ke změně – zavedení Skype konzultací jako možnosti práce s klienty ve vězení. Z toho důvodu volím jako teoretické východisko kritickou sociální práci. (Brnula, 2015)

Protože se jedná o specifickou skupinu klientů s anamnézou závislosti, budu pracovat v prostředí adiktologie. Z toho důvodu budu ve své práci vycházet z adiktologických přístupů.

Na video konzultace se budu dívat pohledem klientů a přínosu pro ně. Zapojení klientů do výzkumu proto považuji za nutné. Tento nástroj má sloužit k lepší dostupnosti pomoci sociálních pracovníků „z venku“ pro klienty ve vězení, a to hlavně v čase přípravy na jejich propuštění. Z toho důvodu vnímám nutnost nastavení podmínek video konzultací tak, aby byly co nejvíc přínosné právě pro klienty. Zde tedy vidíme průnik kritické sociální

práce, kdy mým cílem je zplnomocnění klientů na rozhodování, jakou formou a za jakých podmínek jim bude pomoc zprostředkována (Janebová, 2015) a adiktologických služeb, které se dlouhodobě snaží o zapojování klientů do rozhodování o směřování a poskytování svých služeb, a tím je zmocňuje (Nepustil, 2019).

7. Přehled zdrojů pro diplomovou práci

Ve své práci budu vycházet ze zdrojů:

1. ANTHONY, K. *Therapy Online: A practical guide*. SAGE Publications, 2009. ISBN 978-0761940807.
2. KALINA, K. *Klinická adiktologie*. Praha: Grada Publishing, 2015. Psyché. ISBN 978-80-247-4331-8. Dostupné z: <http://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:bf6756a0-7138-11eb-9d4f-005056827e52>
3. KALINA, K. *Psychoterapeutické systémy a jejich uplatnění v adiktologii*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4361-5.
4. MILLER, G. A. *Adiktologické poradenství*. Praha: Galén, c2011. ISBN 978-80-7262-765-3.
5. NEŠPOR, K., CSÉMY, L. *Léčba a prevence závislosti: příručka pro praxi*. Praha: Psychiatrické centrum, 1996. ISBN 80-85121-52-2.
6. NOVOTNÁ, H., ŠPAČEK, O., ŠTOVÍČKOVÁ JANTULOVÁ, M. *Metody výzkumu ve společenských vědách*. Praha: FHS UK, 2019.
7. *Prisons and drugs in Europe: the problem and responses*. Luxemburg: Publications Office of the European Union, 2012. EMCDDA selected issue. ISBN 978-92-9168-561-5. Dostupné z: https://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/747/TDSII2002_ENC_399981.pdf
8. ŘIHÁČEK, T., ČERMÁK, I., HYTYCH, R.: *Kvalitativní analýza textů: čtyři přístupy*. Brno: Masarykova univerzita, 2013.
9. ULLWER, D. *Systém léčebné péče a rozsahu nabídky drogových služeb ve vězeňském systému v ČR*. 2013. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, 1. lékařská fakulta, Psychiatrická klinika 1. LF a VFN v Praze. Vedoucí práce Šejvl, Jaroslav.
10. WEINBERG, H., ROLNICK, A. *Online terapie - teorie a praxe*. Praha: Irene, 2020. Irene press. ISBN 978-80-906733-8-0.

11. *Zaostřeno na drogy: Užívání návykových látek a hraní hazardních her ve vězeňské populaci ČR*. 2017. Praha: Úřad vlády České republiky, 2017. ISSN 2336-8241. Dostupné z: https://www.drogy-info.cz/data/obj_files/32756/796/Zaostreno_2017-06_v02.pdf
12. ZEMAN, P. *Uživatelé drog ve vězení: hodnocení účinnosti terapeutických programů*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2019. Studie. ISBN 978-80-7338-178-3. Dostupné z: <http://www.ok.cz/iksp/docs/453.pdf>

8. Metodologie

Sběr dat provedu formou individuálních rozhovorů. Informanty budu cíleně vybírat mezi pracovníky 5 různých organizací, kteří pracují s vězni na tématu léčby závislosti a mají zkušenost s poradenstvím formou videohovorů. Cílem je uskutečnit 5 polostrukturovaných rozhovorů, přičemž pracovníci musí být z různých sociálních služeb, a musí mít zkušenost s poradenstvím prostřednictvím video hovorů v trvání alespoň 6 měsíců. Výzkum zužuji na klienty se závislostí záměrně – právě téma závislosti vnímám jako velmi citlivé a práce s těmito klienty vyžaduje výjimečně dobře navázaný vztah důvěry mezi pracovníkem a klientem.

Do výzkumu zapojím i klienty. Pracovníky sociálních služeb, které oslovím za účelem rozhovorů, požádám i o možnost provedení rozhovoru s klienty jejich služby. Protože není možné očekávat, že bude možné vést výzkumný rozhovor s klientem, který je ve VTOS, budu hledat vhodné klienty v programech postpenitenciární péče, a tedy po jejich propuštění z vězení. Mým cílem je provést rozhovor s 5 klienty, kteří zažili poradenství prostřednictvím video hovorů i v osobním kontaktu, a porovnat jejich zkušenosti s těmito formami práce.

V mé diplomové práci budu pracovat se získanými daty formou zakotvené teorie. Výstupem práce bude teoretický popis práce formou videohovorů se specifickou skupinou klientů ve věznicích, kteří se potýkají s tématem závislosti.

9. Časový harmonogram

Fáze I.: leden – duben 2022

- Analýza literárních zdrojů
- Příprava teoretické části diplomové práce

Fáze II.: květen – červen 2022

- Rozhovory s pracovníky NNO

- Zpracovávání dat získaných rozhovory se zaměstnanci center

Fáze III: červen - červenec 2022

- Rozhovory s klienty NNO
- Zpracování dat získaných rozhovory s klienty centra

Fáze IV: červenec – říjen 2022

- Formulování výsledků a závěrů výzkumu

Fáze V: listopad 2022

- Dokončení a odevzdání diplomové práce

10. Limity a etické aspekty výzkumu

Za limitní považuji riziko malého zapojení klientů do mého výzkumu. Protože klienty propuštění z vězení ne vždy zůstanou v kontaktu s centrem, se kterým spolupracovali ve výkonu trestu, není jasné, jestli bude možné zapojení dostatečného počtu klientů do výzkumu. I informace, že klienti, kteří byli v kontaktu s pracovníky center primárně prostřednictvím videohovorů, nepokračují ve spolupráci je ale informací zásadní – můžeme hodnotit, že se nepodařilo navázat s klienty tak důvěrný vztah, aby navštívili centrum po propuštění a ve spolupráci pokračovali.

Riziko představuje mé pracovní zařazení v jedné sociální službě, ve které bude výzkum probíhat. Sama pracuji v této službě s klienty ve výkonu trestu prostřednictvím videohovorů. Je zde proto jisté ovlivnění mě jakožto výzkumnice a je potřeba pracovat s tímto faktem, hlavně i při vedení rozhovorů a následné analýze získaných dat.

Abych zabezpečila otevřenost klientů při rozhovorech, je potřeba vynechat z výzkumu klienty, kteří podstupovali video konzultace právě se mnou jakožto pracovnící sociální služby.

Další riziko představují rozhovory s klienty ve výkonu trestu. V případě, že by výzkum probíhal i s klienty aktuálně uvězněnými, věznice by musela být o průběhu výzkumu informována a tento výzkum by musela povolit. V opačném případě riskuji poškození dobrého jména organizace a zákaz práce s klienty ve vězení. I pro zapojené klienty by toto představovalo riziko – a to hlavně v případě, že by při video konzultaci byl přítomen pracovník věznice. Ten by hovor s klientem značně ovlivnil svojí přítomností, a tím by ovlivnil i výsledky výzkumu. Z toho důvodu budu pracovat s klienty, kteří již byli propuštěni z vězení.

Rizikům budu předcházet informováním účastníků výzkumu s možností kdykoliv odmítnout odpovědět na otázky, které by pro ně mohli být ohrožující. Zápisy a nahrávky budou skartovány 5 let po ukončení výzkumu, účastníci si mohou vyžádat skartování jejich záznamů kdykoliv dříve nebo odvolat souhlas s použitím získaných informací před odevzdáním diplomové práce. V takovém případě vynechám získaná data z výzkumu.

Jména účastníků nebudou ve výzkumu zveřejněny, jednotliví účastníci nebudou spojeni s konkrétní organizací ani věznicí, a tím zachovám jejich anonymitu.

Zdroj motivace účastníků výzkumu vidím v popsání a následném zlepšení nově vzniklého nástroje práce. Pracovníkům jiných organizací je možné poskytnout získaná data, díky kterým sami můžou zlepšit svoji praxi. Motivace klientů sociálních služeb je založena na zlepšení dostupnosti pomoci sociálních služeb ve věznicích v budoucnosti.

Z pohledu etiky vnímám, že zaměření práce pouze na část odsouzených může být vnímáno jako zvýhodňování závislých osob oproti odsouzeným bez zkušenosti se závislostí. Pro tuto práci ale považuji za přínosné hodnotit kvalitu vztahu právě na této jedinečné cílové skupině, kdy kvalitu navázaného vztahu budu hodnotit i z hlediska otevření tématu závislosti na konzultacích prostřednictvím videohovorů. Otevření tohoto tématu považuji za vysoce citlivé téma a pro jeho otevření je potřeba navázat s klientem kvalitní vztah důvěry. Vycházím z předpokladu, že pokud je možno navázat takto kvalitní vztah s klienty závislými, je možno navázat stejně kvalitní vztah i s klienty bez závislosti.

11. Závěr

V diplomové práci se zaměřím na příležitost, kterou sociálním službám přinesli omezení spojené se šířením koronaviru na území ČR - budu se dívat na možnost nové formy práce s klienty sociálních služeb – poradenství prostřednictvím videohovorů. Z pohledu nezastavitelného technologického vývoje naší společnosti byla pouze otázka času, kdy začnou sociální služby nabízet tuto formu práce. Omezení, která pandemie Covid-19 přinesla, ale umožnila rychlý vstup tohoto nástroje do praxe. Pokusím se tuto příležitost využít, zmapuji, co tato forma práce přináší, její hranice a vhodnost zavedení do stálé praxe.

Doufám, že moje práce přinese jasný a ucelený pohled na problematiku poradenství prostřednictvím videohovorů do služeb pracujících s klienty ve věznicích, a pomůže tak změně ve fungování těchto služeb.

Použitá literatura

BRNULA, P., ČAVOJSKÁ, K., MÓZEŠOVÁ, K., MÓZEŠ, P., SMREK, M. *Úvod do teorií sociální práce: Učebné texty/skriptá*. Bratislava: IRIS, 2015. ISBN 978-80-89726-36-3.

DUNDROVÁ, M., KUJEVSKÁ, L. Penitenciární sociální práce před propuštěním odsouzeného na svobodu. *Sociální práce/Sociálna práca* [online] [cit. 2021-12-06]. 2012, roč. 12, č. 2, s. 13 - 15. ISSN 1213-6204. [cit. 2022-01-03]. Dostupné z: <https://socialni prace.cz/online-clanky/penitenciarni-socialni-prace-pred-propustenim-odsouzeneho-na-svobodu/>

DVOŘÁKOVÁ, J. *Potřebnost sociální služby pro lidi propuštěné z výkonu trestu odnětí svobody na Znojemsku*. Praha, 2007. Magisterská práce. Univerzita Karlova v Praze, Fakulta humanitních studií. Vedoucí práce Mgr. Dana Syslová. [online] [cit. 2021-12-06]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/handle/20.500.11956/13185>

JANEBOVÁ, R. „Kritická sociální práce“ jako cesta ke změně sociálních politik. Fórum sociální politiky. 2015, (3), 19 - 22. [online] [cit. 2022-01-08]. Dostupné z: https://www.vupsv.cz/wp-content/uploads/2021/04/Janebova-Radka-%E2%80%9EKriticka-socialni-prace-jako-cesta-ke-zmene-socialnich-politik.-FSP_c.-3-2015.pdf

KLABOUC, M. *Vliv pandemie viru COVID-19 na fungování věznic a život vězňů*. Brno, 2021. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce PhDr. Lucie Procházková, Ph.D. [online]. [cit. 2022-01-04]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/ot00s/Diplomova_prace.pdf

KOLAKOVIĆ-BOJOVIĆ, M. *Information and communications technology as a tool to substitute in-person visits in the serbian prison system during the covid-19 restrictive measures*. Journal of Liberty and International Affairs [online] [cit. 2021-12-06]. 2021, 7(3), 14 – 31. ISSN 1857-9760. Dostupné z: <https://e-jlia.com/index.php/jlia/article/view/418>

MUTAVI, T., PAUL N., SIMIYU, V. *Need-based social work intervention among incarcerated persons during pandemics: a tele-counselling perspective*. 2021.

NEPUŠTIL, P., GEREGOVÁ, M., FRIŠTAUFOVÁ, M. et al. (2019). *Metody sociální práce a síťování v adiktologických službách*. Praha: Úřad vlády ČR. [online] [cit. 2022-01-08].

Dostupné z: https://www.rozvojadiktologickychsluzeb.cz/wp-content/uploads/2019/10/Metodika_moderni%CC%81ch_metod_socia%CC%81ni%CC%81_pra%CC%81ce.pdf

TORELD, E. M., HAUGLI, K. O., SVALASTOG, A. L.. *Maintaining normality when serving a prison sentence in the digital society*. [online] [cit. 2021-12-28]. NCBI, 2018. Dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6330768/>

VYBÍRAL, Z., VONDRÁČKOVÁ, P. Co vyplývá z výzkumů účinnosti online psychoterapie? *Československá psychologie*. 2012, č. 6, s. 545-557. ISSN 0009-062X.

ZAJÍČKOVÁ, I. D. *Penitenciární a postpenitenciární péče*. Praha, 2019. Bakalářská práce. Vysoká škola regionálního rozvoje a bankovní institut AMBIS, a.s. Katedra bezpečnosti a práva. Vedoucí práce PhDr. JUDr. Jana Firstová Ph.D. [online] [cit. 2021-12-28]. Dostupné z: https://is.ambis.cz/th/fce5u/Bakalarska_prace_-_Iva_Doriana_Zajickova1.pdf